

ON OBRÁTÍ SRDCE OTCŮ K SYNŮM A SRDCE SYNŮ K OTCŮM

(Krnov, 10.5.2026)

I.čtení: evangelium podle Lukáše 15, 11-32

II.čtení: prorocství Malachiášovo 3, 19-20.23-24

Každý z nás asi někdy zažil, že měl doma všeho dost a že mu tam všechno lezlo na nervy. Nemyslím tím jen v dětství nebo v dospívání. Občas to na člověka může přijít i ve věku zralejším.

Někteří možná v takové chvíli zvažovali možnost z domu odejít, a někteří možná opravdu práskli dveřmi a udělali tlustou čáru. Tak jako ten mladej z podobenství.

Mladej to uskutečnil. Ještě zvládnul vyloučit z otce svůj podíl na rodinném majetku (pořád se nějak snažím smířit s faktem, že na to ten tatík přistoupil) a vyrazil do světa, aby si zařídil život podle svých představ.

V životě každého dítěte holt přijde jednou čas, kdy se chce postavit na vlastní nohy, a v podstatě je to správně; ale málokdy mladí poznají, jestli jsou skutečně na tento závažný krok připravení.

Syn z podobenství – zvaný v češtině tradičně Marnotratný – ten připravený evidentně nebyl. Neuměl se o sebe postarat, neuměl zacházet s penězi, nepoznal, kteří lidé to s ním myslí dobře a kteří ho chtějí jen zneužít. Byl to vlastně jen nezralý frajírek, bez vědomí zodpovědnosti, a to i za svou vlastní budoucnost.

Svůj omyl pochopil teprve poté, co o všechno přišel a „padl na hubu“. Pochopil svůj omyl, a došlo mu, že jeho styl života není rozhodně lepší, než styl života jeho otce. Pomalu začal chápat otcovu moudrost.

Spousta lidí ocení své rodiče, až když sami narazí, nebo dokonce, až když o ně přijdou a nemají se kam vrátit. Mladej najednou zjistil, že rodina má přece jen něco do sebe a že může člověka podržet ve chvíli krize.

To je vzácné prozření, ale samo o sobě vlastně nic neznamena. Klidně ho to mohlo vést k myšlenkám jako: „Zase jsem to pokazil. Vždycky všechno pokazím. Spálil jsem mosty, nemám, kam jít. Půjdu si „hodit mašlu“. Ať mě třeba sežerou ty prasata...“

Je to velmi vzácná milost, že se náš marnotratník rozhodl jít zpátky – už ne pyšně, nýbrž pokorně – ale šel. Překousl svou hrdost a vyrazil. Sice věděl, že on sám vlastnoručně zapálil ty mosty zpátky domů, a uvědomoval si, že tím pádem on už domů nepatří, nemá tam žádný nárok, když je tak sebevědomě a urážlivě opustil. Na druhou stranu mu neušlo, že otcovo hospodářství je řízeno moudře a i nejposlednější ze sezónních pracantů v domě jeho otce má jídla dostatek.

Narozdíl od cizí země, kde on byl bezprávným i v době, kdy rozhazoval peníze, natožpak teď, kdy už je pouhým příživníkem.

Všichni se ho zřekli. Jeho posledními přáteli byli vepřici, ale ani ti se s ním nerozdělili o jídlo.

Všichni se ho zřekli. Zůstal sám. Už mu zůstaly jen vzpomínky na domov, kde se hospodář staral nejen o výdělek a hospodářství, ale i o své zaměstnance.

Možná ho otec vezme mezi své dělníky?

Nebude to sice to, co to bývalo, ale nic lepšího si nezasloužím.

A tak pochoduje svou osamělou cestou zpět. Jsem si jistý, že to byla nejdlejší cesta jeho života. Navzdory tomu, že obvykle cesta domů trvá mnohem kratší dobu než cesta někam pryč, tentokrát to byla hodně dlouhá a těžká pouť. Dokážu si představit, jak každé ráno zvažoval, jestli to má doopravdy zkoušet anebo ne.

Pak se přiblížil na dohled. Myslím, že se zastavil a znovu váhal.

Ale najednou z vrátek vyráží osamělá postava a blíží se k první osamělé postavě.

Všichni se ho zřekli. Jen tatínek ne! Čtete, že pořád vyhlížel, a když ho uviděl táhnout z dálky, vyběhl mu naproti, a vítal ho doma. Taková bývá moudrost rodičů...

Možná i oni mají za sebou podobné zkušenosti, možná i oni kdysi odešli z domova ve zlém a ztěžka se vraceli. A i kdyby ne, přinejmenším moc touží po tom, aby jejich děti je měly rády a chápaly je a vážily si jich, a hlavně, aby se k nim ze světa rády vracely.

Proto taky – najednou se chystá slavnost, otec je opravdu šťastný, že má synka doma! Všechno mu odpustil. Nevyčítá mu jediným slovem!

Tady by příběh mohl skončit, dojmavým happy-endem. Všichni jsou spokojení, křivda je napravena a zranění zahojená.

Jenž je tu ještě ten druhý kluk, ten vždycky hodný.

A ten se teď naštve - kupodivu ne na bráchu, ale na otce! On začíná s vyčítáním. Má najednou pocit, že je až druhý, a to neprávem. Asi nám ani jeho postoj není úplně cizí – kolik z nás se někdy zlobilo na své

sourozence? Že jsou starší a mají dovoleno víc věcí? Nebo že jsou mladší a jsou rodičovšší mazánci? Kolik z nás někdy mělo pocit, že rodiče víc dávají tomu druhému, víc mu dovolí, víc mu odpustí? Všimněte si někdy, že tenhle pocit někdy postihne snad úplně každého. Ale není oprávněný. Není úplně lehké rozdělit projevy lásky úplně spravedlivě. Ale neznamená to, že by rodiče měli rádi jednoho víc než druhého.

Protože otec z podobnosti se nezlobí ani na toho druhého synka. Mluví s ním úplně klidně, bez hněvu, nevrací výčitky. Mám tě stejně rád a moc si vážím toho, že jsi to se mnou vydržel, žes nikam neutekl...

Je zvláštní, že tady to podobnost končí otevřeně. Příběh mladého je ukončený – vrátil se a zase žije. Přivítání, radost, oslava. Ale příběh toho staršího je nejasný: pochopil, co mu chce otec říct? Vzal to za své? Smířil se s bráchou?

Nebo ho to naopak naštvalo ještě víc? Rozzuřil se na všechny, odešel naštvaně z domu a nikdy už ho nikdo neviděl?

Tohle je podobnost, přirovnání. Mluví o vztahu rodičů a dětí, ale ukazuje ještě něco víc. Ono totiž ukazuje, jak má Bůh rád lidi, jak Pánu Bohu záleží na každém z nás. On je jako ten tatínek, který má rád všechny svoje děti – a že jich je po celém světě spousta! A i když se ho některé dítě rozhodne opustit, nepřestane ho mít rád. Moc ho mrzí, když se jeho dítě dostává vlastní nerozumností do těžkostí a problémů. A pořád vyhlíží, kdy se konečně vrátí domů. Necítí se ukřivděný, ale má pro ně připravenou hostinu a všechno, co takovému dítěti patří.

Všem dává stejně – ani ti, kdo zůstanou doma, nevyjdou zkrátka... i oni mají k dispozici všechno, co otcí patří a co jim dává... mohou se radovat, právě proto, že nezažili tu hrůzu, kterou vytrpěl ten mladší, ten rebel.

Možná nás to překvapí, ale v tom podobnosti je něco i pro rodiče...

Nebýváme vždycky vzorní, tak laskaví, jako onen otec, nebýváme trpěliví, nebýváme pokorní a i naše láska mívá mezery. Ještě štěstí, že Pán Bůh není jako my, že je dokonalejší.

Možná stojí za zamyšlení, jestli vztek a vzdor našich dětí není někdy zoufalstvím z nás. Všimněte si, kolikrát apoštolové v epištolách nabádá nejen děti, aby poslouchali rodiče, ale i rodiče, aby své děti neponižovali a nedovedli je k malomyslnosti nebo vzdoru!

Protože kdo ví, proč se ten mladej cítil tak nesvůj doma? Víme z vlastní zkušenosti, že tyhle pocity nebývají úplně realistické, ale na druhé straně se i nám stává, že něco přestřelíme a přeženeme, že vyžadujeme věci, které nejsou nutné, nebo možná poslušnost, které nejsme hodni. Myslím, že i nás by podobnost mělo vést k zamyšlení, jsme-li skutečně spravedlivými a milujícími rodiči podle nedostupného vzoru Božího.

A na závěr ještě jedna věc – zaslíbení proroka Malachiáše: Většina proroctví o konci světa ukazuje velmi depresivní obrazy rozvratu a rozkladu. Včetně rozpadání rodin (to naznačil sám Ježíš, když mluvil o Malachiáš ovšem slibuje něco jiného. Slibuje Hospodinovu naději právě pro vztahy rodičů a dětí: „On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům...“

Věřme, že Pánu Bohu záleží i na našich dětech, věřme, že má smysl vyhlížet i ty marnotratné, tak jako naši rodiče možná kdysi vyhlíželi nás, věřme, že má smysl svěřovat je denně na modlitbách do rukou Otce nebeského.

Pane Bože, Otče nebeský,

Děkujeme Ti za Tvoji lásku k nám všem.

Děkujeme Ti, že nás přijímáš, že nás vítáš zpátky, když se zatouláme,

Ale že Ti na nás záleží, i když jsme tak bez přestání s Tebou, že už nám to ani nepřijde jako nějaká vzácnost.

Pane, uč nás přijímat Tvou lásku a milost.

A uč nás být dobrými dětmi i rodiči.

AMEN!